

Mokrzecki, Lech

Kongres Kultury Morskiej w Gdyni

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 22/1, 196-197

1977

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SEJMIK HISTORYKÓW W KALISZU

Z inicjatywy Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego obradowała w dniach 21—22 września 1976 r. ogólnopolska konferencja naukowa pod nazwą Sejmik Historyków. Celem konferencji było sprecyzowanie miejsca i roli historii w systemie wychowania socjalistycznego oraz omówienie najważniejszych problemów związanych z nauczaniem historii w przyszłej dziesięcioletniej szkole średniej i w szkołach wyższych. W Sejmiku wzięli udział przedstawiciele wszystkich środowisk historycznych kraju. Licznie było też reprezentowane nauczycielstwo.

W siedmiu referatach — ogłoszonych w czasie obrad plenarnych — oraz w licznych wypowiedziach dyskutantów występowały postulaty dotyczące zwiększenia roli tradycji historycznych w edukacji społeczeństwa, zwłaszcza zaś w wychowaniu młodego pokolenia. Znamienne były żądania rozszerzenia treści dziejów kultury oraz dziejów nauki i techniki w szkolnym i uniwersyteckim kursie historii. Problem ten zaakcentował szczególnie wyraźnie prof. Stefan Kieniewicz w referacie *Miejsce i rola historii w wychowaniu pokoleń*. Wyraził on przekonanie, że przyszłość szkolnego przedmiotu historii i odrodzenie zainteresowań historycznych wśród młodzieży tkwi w szerszym uwzględnieniu w programie nauczania problematyki kulturalnej oraz naukowej i technicznej. Również prof. Jerzy Topolski w referacie *Walory dydaktyczne historii i jej rola w wychowaniu socjalistycznym* podkreślił potrzebę wyznaczenia historii nauki i techniki należytego miejsca w szkolnym programie kształcenia historycznego. Powiedział on m.in., że „warto szerzej upowszechniać wkład Polaków do rozwoju filozofii (na przykład przygotowującej oświecenie), do rozwoju nauki światowej, do postępu cywilizacyjnego w świecie. Szczególnie wiele materiału dostarcza wiek dziewiętnasty, gdy z uwagi na brak własnego państwa nie istniały warunki rozwoju inteligencji w kraju.”

Drogi realizacji teoretycznych koncepcji nauczania historii w szkole średniej i wyższej zostały ukazane w referatach doc. Jerzego Maternickiego (*Nauczanie historii w przyszłej szkole dziesięcioletniej — problemy, założenia, perspektywy*), prof. Benona Miśkiewicza (*Studia historyczne w szkole wyższej*), doc. Stanisława Frycie (*Nauczanie historii w 10-letniej szkole średniej — praca nad projektem programu*) i doc. Jerzego Myślińskiego (*Doskonalenie nauczyciela historii*). W referatach tych znalazły się cenne pomysły dotyczące pełniejszego określenia roli historii kultury, a w niej funkcji dziejów nauki i techniki w kursie historii na poziomie szkoły średniej i wyższej. Warto odnotować, że pomysły te wyraźnie korespondują z postulatami środowiska historyków nauki, a zwłaszcza z treścią *Memoriatów* w sprawie nauczania historii nauki i techniki, opracowanych z inicjatywy Komitetu Historii Nauki i Techniki Polskiej Akademii Nauk.

Czesław Majorek

KONGRES KULTURY MORSKIEJ W GDYNI

W dniach 27—28 września 1976 r. obradował w gmachu Wyższej Szkoły Morskiej I Kongres Kultury Morskiej zorganizowany z okazji 50-lecia założenia Gdyni przez Stowarzyszenie Działaczy Kultury Morskiej. Na Kongres przybyli przedstawiciele władz partyjnych i państwowych oraz kilkuset reprezentantów środowisk związanych z szeroko pojętą problematyką nauki, sztuki i gospodarki morskiej. Obrady toczyły się w następujących sekcjach problemowych: historycznej, muzealnictwa, architektury okrętu, literatury i edytorstwa, publicystyki, plastyki, fotografii, filmu, muzyki, wychowania morskiego oraz działalności kulturalno-oświatowej na statkach.

W wyniku dyskusji sformułowano szereg wniosków o zasadniczym znaczeniu dla badań nad różnymi dziedzinami związanymi z morzem, dla stworzenia lepszych warunków rozwoju inspirującej roli tematu morskiego w sztuce, a także dla upowszechnienia w społeczeństwie dorobku morskiego naszego kraju na przestrzeni wieków oraz planów perspektywicznego rozwoju.

Pośród zagadnień, łączących się bliżej z historią nauki i techniki, należy wspomnieć o przyjętym postulatcie badawczym, aby w dociekaniach historycznych nad tradycjami morskimi nie ograniczać się li tylko do spraw batalistycznych, gospodarczych, czy polityki morskiej, lecz w szerszym niż dotąd zakresie naświetlać problemy związane z rozwojem żeglugi, techniki nawigacyjnej, budownictwa portów, działalnością wybitnych uczonych i praktyków podejmujących analogiczne kwestie. Uzasadniano konieczność przeanalizowania wpływu postępu wiedzy na rozwiązania szczegółowe w dziedzinie żeglugi, na kształtowanie się polityki oświatowej i na założenia programów szkolnych odnośnie krzewienia kultury morskiej.

Zwrócono także uwagę na pilną potrzebę przygotowania raportu w sprawie wychowania morskiego, który uwzględniłby tradycje wychowania morskiego w Polsce na tle europejskim, dotychczasowe osiągnięcia, koncepcje modelu programowo-organizacyjnego oraz zarys problematyki teoretycznej. Ożywiona dyskusja dotyczyła m.in. warunków pracy na statkach i wynikających stąd postulatów pod adresem konstruktorów. Nakreślono w przekroju historycznym kształtowanie się budownictwa okrętowego i przewidywane kierunki zmian wynikające z wdrażania osiągnięć technicznych oraz powiększania się wymogów i potrzeb marynarzy.

Każda z 11 sekcji problemowych sprecyzowała podstawowe wnioski, które zreferowano na końcowym posiedzeniu plenarnym. Po uzyskaniu akceptacji uczestników Kongresu zostały one włączone do oficjalnych dokumentów i będą przekazane różnorodnym adresatom w celu wyzyskania zarówno w aktualnej działalności, jak i przy pracy nad przyszłym modelem kultury morskiej w Polsce.

Lech Mokrzecki

XI ZJAZD POLSKIEGO TOWARZYSTWA HISTORII MEDYCyny

W dniach 23 i 24 września br. odbył się w Szczecinie XI Zjazd Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny. Organizatorem Zjazdu był Zakład Historii Medycyny Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie, działający pod kierownictwem doc. Tadeusza Brzezińskiego. Głównym tematem obrad były dzieje medycyny polskiej w XVII wieku; tematem dodatkowym — *Rozwój polskiej myśli deontologiczno-lekarskiej na przełomie XIX i XX wieku* oraz *Varia*.

W obradach wzięło udział ok. 70 historyków polskich i miłośników historii medycyny oraz delegacja historyków medycyny z Niemieckiej Republiki Demokratycznej pod przewodnictwem kierownika Katedry Historii Medycyny Uniwersytetu Humboldta w Berlinie, prof. Dietricha Tutzke.

Zjazd rozpoczęła część oficjalna z udziałem przedstawicieli miejscowych władz oraz prorektora Pomorskiej Akademii Medycznej — prof. Aleksandry Krygier-Stojałowskiej. W tej części Zjazdu doc. Stanisław Szpilczyński wygłosił referat pt. *Medycyna polska epoki Baroku*. Przedstawił w nim główne kierunki w medycynie polskiej tego okresu, wybitnych lekarzy polskich i ich osiągnięcia oraz dokonał próby oceny pozycji polskiej medycyny na tle medycyny światowej XVII wieku.

Obrady odbywały się równolegle w trzech salach Zamku. W pierwszym dniu odbyły się więc 3 równoległe sesje z następującymi tematami: *Medycyna polska XVII wieku*, *Medycyna polska pierwszej połowy XVIII wieku*, *Rozwój polskiej*